

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van;

Besluit:

1. de ambities uit de Stadsvisie cultuur 2016-2020 te actualiseren met de volgende zeven speerpunten voor 2022
 - a. Het vergroten van het publieksbereik van de vijf kernvoorzieningen
 - b. Amateurverenigingen versterken door verjonging en vernieuwing
 - c. Erfgoed behouden
 - d. Combinatie van cultuur en technologie stimuleren
 - e. Samenwerking tussen organisaties verbeteren
 - f. Meer jeugd in aanraking laten komen met cultuur
 - g. De binnenstad als podium versterken
2. In te stemmen met de volgende besteding van de bij de najaarsrapportage 2021 gereserveerde middelen voor een cultuurimpuls:
 - a. Het mede mogelijk maken van de verbetering van de huisvesting van het Stedelijk Museum en hiervoor 150.000 euro te reserveren
 - b. Deel te nemen aan het project Cross-Tic en hiervoor 50.000 euro te reserveren
 - c. Uitbreiding van de inzet van de cultuurmakelaar op ondersteuning van de amateurkunstenverenigingen op het gebied van verjonging, samenwerking en zichtbaarder worden in de binnenstad en hiervoor 40.000 euro beschikbaar te stellen.
 - d. De uitvoering van innovatieve projecten door Tetem te stimuleren en hiervoor 60.000 euro te reserveren.
 - e. Bewustwording over inclusiviteit en gelijke kansen stimuleren door 60.000 euro beschikbaar te stellen voor het cultuurproject Gelijkspel
 - f. Een tijdelijke subsidieregeling op te stellen voor vernieuwende projecten in de culturele sector en hiervoor 140.000 euro beschikbaar te stellen.
3. De hiervoor benodigde middelen te onttrekken aan de reserve overlopende werken en de begroting 2022 in verband met vorenstaande te wijzigen.

Gedaan in de openbare vergadering van 8 maart 2022,

de griffier,

de burgemeester,

drs. K.D. Handstede

A.J. Gerritsen

Naam: M. Stamsnieder-Mensen
Datum: 08 maart 2022
Team/teamonderdeel: ADV Advies/

Voorstel aan de raad

Onderwerp
Portefeuillehouder

Actualisatie van Stadsvisie cultuur 2016-2020
J.M. van Rees

Samenvatting raadsvoorstel

Op 12 november 2020 heeft de gemeenteraad van Almelo een motie aangenomen waarin zij het college verzoekt om een nieuwe cultuurvisie 2021-2025 op te stellen. Afgelopen periode is de Stadsvisie cultuur 2016-2020 geactualiseerd in samenspraak met culturele organisaties. De raad wordt voorgesteld om zeven speerpunten te benoemen binnen de ambities van de bestaande stadsvisie cultuur 2016-2020. Ook wordt de raad voorgesteld hoe de € 500.000 uit de cultuurimpuls wordt ingezet.

Voorgesteld raadsbesluit

1. de ambities uit de Stadsvisie cultuur 2016-2020 te actualiseren met de volgende zeven speerpunten voor 2022
 - a. Het vergroten van het publieksbereik van de vijf kernvoorzieningen
 - b. Amateurverenigingen versterken door verjonging en vernieuwing
 - c. Erfgoed behouden
 - d. Combinatie van cultuur en technologie stimuleren
 - e. Samenwerking tussen organisaties verbeteren
 - f. Meer jeugd in aanraking laten komen met cultuur
 - g. De binnenstad als podium versterken
2. In te stemmen met de volgende besteding van de bij de najaarsrapportage 2021 gereserveerde middelen voor een cultuurimpuls:
 - a. Het mede mogelijk maken van de verbetering van de huisvesting van het Stedelijk Museum en hiervoor 150.000 euro te reserveren
 - b. Deel te nemen aan het project Cross-Tic en hiervoor 50.000 euro te reserveren
 - c. Uitbreiding van de inzet van de cultuurmakelaar op ondersteuning van de amateurkunstenverenigingen op het gebied van verjonging, samenwerking en zichtbaarder worden in de binnenstad en hiervoor 40.000 euro beschikbaar te stellen
 - d. De uitvoering van innovatieve projecten door Tetem te stimuleren en hiervoor 60.000 euro te reserveren
 - f. Bewustwording over inclusiviteit en gelijke kansen stimuleren door 60.000 euro beschikbaar te stellen voor het cultuurproject Gelijkspel
 - f. Een tijdelijke subsidieregeling op te stellen voor vernieuwende projecten in de culturele sector en hiervoor 140.000 euro beschikbaar te stellen.
3. De hiervoor benodigde middelen te onttrekken aan de reserve overlopende werken en de begroting 2022 in verband met vorenstaande te wijzigen.

Inleiding

In 2020 heeft uw raad een motie aangenomen waarin u het college oproept om een nieuwe cultuurvisie 2021-2025 op te stellen. Daarop hebben er in 2021 diverse gesprekken plaatsgevonden met culturele organisaties. Op basis van deze gesprekken en algemene ontwikkelingen in de culturele sector is gekozen voor een actualisatie van het cultuurbeleid. In de voorliggende 'actualisatie 2022 van de stadsvisie cultuur 2016-2020' worden de keuzes voor de uitvoering van het cultuurbeleid voor het jaar 2022 per ambitie toegelicht. Omdat de huidige bestuurstermijn zijn einde nadert, is het niet

gepast om grote keuzes te maken op het gebied van cultuur. De nota richt zich daarom op wat we in het jaar 2022 nog willen realiseren binnen de bestaande ambities, zodat in de volgende periode een nieuwe cultuurvisie gemaakt kan worden.

Beoogd effect

De volgende effecten worden beoogd met de actualisatie van de Stadsvisie cultuur 2016-2020

- Vergroten publieksbereik vijf kernvoorzieningen
- Amateurverenigingen versterken
- Erfgoed behouden
- Combinatie van cultuur en technologie stimuleren
- Samenwerking verbeteren
- Meer jeugd komt in aanraking met cultuur
- De binnenstad als podium versterken

Argumenten voor

1.1. Geen grote beleidswijzigingen gepast vlak voor het einde van de bestuurstermijn

Op basis van deze gesprekken en algemene ontwikkelingen in de culturele sector is gekozen voor een actualisatie van het cultuurbeleid. In de voorliggende 'actualisatie van het cultuurbeleid 2021' worden de keuzes voor de uitvoering van het cultuurbeleid voor het jaar 2022 per ambitie toegelicht. Omdat de huidige bestuurstermijn zijn einde nadert, is het niet gepast om grote keuzes te maken op het gebied van cultuur. De nota richt zich daarom op wat we in het jaar 2022 nog willen realiseren.

1.2. De actualisatie is afgestemd met het Almelose culturele veld

De actualisatie is in december 2021 afgestemd met de culturele organisaties van Almelo via een drietal digitale bijeenkomsten. De speerpunten werden herkend en de reacties waren in algemene zin positief.

1a. Naast subsidies is het van belang dat instellingen zo veel mogelijk middelen uit de markt halen

De kernvoorzieningen vormen tezamen de basisinfrastructuur voor het culturele leven in de Almelo. Het zijn de fysieke en dragende voorzieningen die we als centrumgemeente voor Noordwest Twente nodig hebben. Dit zijn het Theaterhotel, Theater Hof '88, Kaliber, de Bibliotheek en het Stedelijk Museum. De gemeente ondersteunt de instandhouding van deze voorzieningen met subsidies en soms met huisvesting. Naast subsidies is het van belang dat instellingen zo veel mogelijk middelen uit de markt halen. Daarom wordt aan de instellingen gevraagd om zich maximaal in te spannen om een bredere doelgroep te bereiken en meer diversiteit aan te brengen in het aanbod. Het gaat om publiek vinden en binden.

1b. Voor de amateurkunst ligt een belangrijke uitdaging om te verjongen

Bij veel verenigingen is de gemiddelde leeftijd 55-plus. Verjonging wordt gezien als antwoord, maar jonge leden werven is lastig onder andere omdat de jongere generatie een lidmaatschap van een vereniging minder waardevol vindt of geen tijd heeft een voor lidmaatschap. Ook zijn veel amateurkunstverenigingen onvoldoende zichtbaar naar buiten.

1c. Behoud erfgoed van belang voor identiteit van de stad, maar ook vernieuwing moet mogelijk zijn

Erfgoed is verleden en toekomst tegelijk. Het erfgoed van Almelo draagt bij aan de gedeelde identiteit van alle inwoners van Almelo. Het zijn de gebouwen en gebieden die eruit springen en die we allemaal kennen. De bezienswaardigheden waar dagjesmensen en toeristen op af komen. De plekken die we voor ons zien als iemand ons vraagt om Almelo te beschrijven. Ons zichtbare verleden zullen we altijd respecteren en beschermen. We koesteren de cultuurhistorische schatten, maar zonder vernieuwing tegen te houden. Waar heden en verleden elkaar kunnen versterken, mogen historische panden of plekken onderdeel worden van een nieuwe ontwikkeling. Vooral in de binnenstad zien we kansen om erfgoed te versterken in de beleving van de binnenstad. Bij het herbestemmen is bijvoorbeeld bewonen en/of het inrichten van creatieve broedplaatsen een optie.

1d. Slimme verbindingen tussen cultuur en technologie kunnen op meerdere manieren bijdragen aan een innovatieve gemeente

Almelo is een stad van technologie en innovatie. De aanwezigheid van cultuur, met name van culturele makers en de bijbehorende creatieve denkkraft is van onschatbare waarde voor de

innovatie binnen de high tech sector. Slimme verbindingen tussen cultuur en technologie kunnen op meerdere manieren bijdragen aan een innovatieve gemeente. Het is met oog op de innovatie van de regio van belang talent hiervoor al vroeg te ontwikkelen. Cultuureducatie en techniekeducatie spelen een belangrijke rol: beiden zijn noodzakelijk om de nodige 21^e-eeuwse vaardigheden te ontwikkelen.

1e. Samenwerking tussen amateurs en professionals kan bijdragen aan de professionalisering van het amateurveld en levert de professionele sector een breder en ander publiek op.

Verenigingen worden meer en meer geconfronteerd met een verandering in de vraag. De amateurkunstenaar van nu heeft, mede door de opkomst van het internet en social media, maar ook door nieuwe cultuurvormen, andere wensen en behoeften dan voorheen. De maatschappij is in ontwikkeling en de amateurkunstsector moet daar op in kunnen springen. Daarvoor is, naast een flexibele houding en organisatie, kennis nodig. Kennis van digitale mogelijkheden, kennis van nieuwe kunstvormen, of van het publiek. Over die kennis beschikken vaak juist de professionele instellingen. Hier kan de amateurkunstsector van profiteren. Maar ook de professionele instellingen zelf hebben baat bij verbindingen met de amateurkunst. Door samenwerking kan bijvoorbeeld een ander of nieuw publiek worden bereikt en inbedding in de lokale gemeenschap.

1f. Cultuur draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid van kinderen

Cultuuronderwijs en -participatie helpt bij de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen. Het leert hen hun creatieve vaardigheden te ontwikkelen en het geeft kennis mee over kunst en erfgoed. Het stimuleert kinderen om te reflecteren op hun omgeving en op hun eigen gedrag. Het draagt bij aan de ontwikkeling van de 21^e-eeuwse vaardigheden.

1g. Cultuur speelt een belangrijke rol in het aantrekkelijk maken van de Almelo (binnen)stad.

Ateliers, theaters en festivals trekken veel mensen van binnen en buiten Almelo naar de binnenstad. De binnenstad ontwikkelt zich van place to buy naar place to be. Maar er zit ook een 'zachte' kant aan de waarde van cultuur voor de binnenstad. In de opgave voor binnensteden spelen beleving en betekenis een voorname rol. Kunst en cultuur bieden levendigheid, geven plekken uitstraling en verrassen. De binnenstad was al figuurlijk het podium van de stad. Maar nu de ontwikkelingen rondom de havenkom zijn afgerond biedt de binnenstad ook letterlijk een podium om op te treden. De binnenstad als podium willen wij versterken en wij zien kansen voor nieuwe culturele evenementen en de vestiging van nieuwe culturele ondernemers en organisaties in de binnenstad.

2.a Nieuwe locatie biedt kansen voor Stedelijk Museum

Het Stedelijk Museum is op zoek naar alternatieve huisvesting. De huidige locatie van het Stedelijk Museum is te klein om meer bezoekers te kunnen trekken. Het Stedelijk Museum zal een businesscase opstellen en wij willen daar als gemeente ons steentje aan bijdragen.

2b. Cross-Tic stimuleert en versterkt het cross-mediale productieklimaat

Dit is een breed cultureel samenwerkingsverband waarin partners, makers en publiek in gezamenlijkheid het cross-mediale productieklimaat in Twente faciliteren, stimuleren en versterken. Hiermee zetten ze Twente op de kaart als broedkamer voor vernieuwende kunstvormen in een kruisbestuiving van cultuur, creatieve technologie en innovatie. De gemeentelijke bijdrage geldt als cofinanciering. De provincie heeft toegezegd naar aanleiding van deze bijdrage een zelfde bedrag beschikbaar stellen.

2c. Amateurkunstverenigingen hebben ondersteuning nodig

Wij willen verenigingen helpen met het vergroten van hun zichtbaarheid en verjonging door te investeren in de ondersteuningsstructuur. De cultuurmakelaar krijgt de opdracht om deze verenigingen te helpen met verjonging van het ledenbestand, door met name jeugdleden aan te trekken. Daarnaast willen we om de zichtbaarheid van deze verenigingen te vergroten, ze een podium geven in de binnenstad, tijdens bestaande evenementen of door het organiseren van nieuwe culturele evenementen in de binnenstad. Daarmee kunnen de lidmaatschapsopbrengsten vergroot worden en komen de verenigingen meer op eigen benen te staan. De cultuurmakelaar kan hierbij een rol spelen en tevens de verbinding leggen tussen het amateurveld en de professionele wereld.

2d. Sterkere verbinding tussen cultuur en techniek

Tetem is een organisatie die opereert op het snijvlak van cultuur en techniek. Voor een stad als de onze een mooie combinatie, gezien het hoge aantal technische bedrijven. Door jongeren te enthousiasmeren voor technisch vervolgonderwijs helpen we de technische bedrijven in Almelo en sluiten we aan bij andere initiatieven, zoals Ontdek High Tech.

2e. Cultuurproject Gelijkspel bedient een breed publiek op het thema inclusiviteit en gelijke kansen

Wij willen bewustwording over inclusiviteit en gelijke kansen stimuleren. Het cultuurproject Gelijkspel van stichting Gelijk Spel omvat vier programmaonderdelen waarin de stichting door middel van het verbeelden van persoonlijke verhalen wil bijdragen aan de maatschappelijke dialoog over gelijke kansen en inclusie. De koppeling van cultuur en sport speelt hierin een belangrijke rol. Het gaat om een muziektheater op Erve Asito, een educatieprogramma voor basisscholen en voortgezet onderwijs, een documentaire en het organiseren van de dialoog in de stad. Het project betreft bovendien een samenwerking tussen verschillende organisaties uit de stad en legt de koppeling tussen professionals en amateurs.

2f. Culturele sector vraagt om innovatie en transformatie

We willen innovatie en transformatie stimuleren om de culturele sector op de langere termijn weerbaar en wendbaar te maken. Doel van deze regeling moet zijn de culturele sector perspectief te bieden voor de toekomst door vernieuwing en experiment te stimuleren. Projecten moeten gericht zijn op innovaties in organisatie, programmering, producten, publieksbenadering en faciliteiten. Een belangrijke opgave voor de sector is innovatie in publieksbereik en –aanbod en daarmee het aanboren van andere, nieuwe doelgroepen, afzetmarkten en -kanalen. Ook kan deze regeling de culturele sector stimuleren om nieuwe en blijvende samenwerkingsverbanden (eventueel in Twents verband) aan te gaan.

Kanttekeningen

1. Beperkte capaciteit in organisatie

Voor de uitvoering van het cultuurbeleid en het erfgoedbeleid is slechts beperkte capaciteit beschikbaar. Met tevens de inzet van de cultuurmakelaar denken we echter dat de speerpunten voor 2022 haalbaar moeten zijn.

2. Realisatie is afhankelijk van het verloop van corona

Wij zijn ervan bewust dat deze actualisatie wordt gedaan in een periode waarin de samenleving ernstig is verstoord door de coronacrisis. De realisatie van de speerpunten en acties in deze nota is zeer afhankelijk van het verloop van corona, de mate waarin culturele voorstellingen kunnen worden georganiseerd, de mate waarin deelgenomen kan worden aan cultuuractiviteiten en de effecten daarvan op de culturele organisaties. Desalniettemin willen wij in 2022 samen met de culturele organisaties de schouders eronder zetten om deze ambities zo veel mogelijk te realiseren.

Kosten, opbrengsten en dekking

De uitvoering van de actualisatie van de Stadsvisie cultuur 2016-2020 vindt budgetneutraal plaats. Voor de cultuurimpuls is bij de najaarsrapportage eenmalig 500.000 euro beschikbaar gesteld.

Vervolg

In vervolg op deze beleidsactualisatie volgt in 2022 een actualisatie van de subsidieverordening amateurkunst en een tijdelijke subsidieregeling voor de vernieuwing in de cultuursector. Voor de projecten onder dictumpunt 2a, b en d moeten de organisaties eerst een plan in dienen bij het college.

Bijlagen

- Actualisatie van de Stadsvisie cultuur 2016-2020 (Intern - 80577)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen